

Bokanmälan
Bokanmeldelse

**Anders Flækøy Landmark og
Line Indrevoll Stänicke**
Hertervig Forlag, Akademisk, Oslo

Det uforståelige barnet

Om å skape sammenheng mellom den indre og ytre verden

Denne boken har et ambisiøst mål: å være en hjelp til innsikt i barn- og ungdoms indre opplevelser, ved hjelp av det psykoanalytiske perspektiv. Den tar sikte på å øke forståelsen av ulike indre opplevelser; gjennom vår evne til å se, og sette ord på, og fatte mer av "det uforståelige". Forfatterne ønsker å vise at psykoanalytisk kunnskap kan være til hjelp når man skal forsøke å forstå barnets indre verden. Boken om det uforståelige barnet er på over 500 sider og dekker mange ulike områder.

Aller først, i en grundig og systematisk innledning, presenterer forfatterne ulike sider ved psykoanalysen. Også for lesere som allerede er kjent med psykoanalysen gir dette en oppdatert oversikt med nye og nyttige referanser: 1) Psykoanalysen som ett av flere fagperspektiv; 2) Hva kjennetegner psykoanalysen?; 3) Psykoanalyse og behandling; 4) Psykoanalyse og forskning; og 5) En assimilerende posisjon.

Før vi beveger oss videre i det psykoanalytiske perspektiv, tas vi med på en historisk gjennomgang av perspektiver på, og ideer om, barn og ungdom, barndomshistorie, ungdomstid og tanker om å

være foreldre i vår digitale tid.

I kapittel 2 tar forfatterne oss med inn i temaet *Barnet i psykoanalysen*. Der gir de et overblikk over de ti mest fremtredende teoretikere på dette området, gjennom psykoanalysens historie frem til i dag. Dette etablerer et fundament for å anvende det psykoanalytiske perspektiv på de 11 hovedområdene som presenteres i resten av boken. Hvert kapittel handler om ett sentralt problem; kapittel 3) *Angst – det redde barnet*; kapittel 4) *Det sinte barnet*; og kapittel 5) *Tap og sorg – barnets møte med fravær*.

De andre hovedområdene er: 6) *Familien og skilsmissen*, 7) *Barnets lek i den digitale verden*; 8) *Nevro-*

biologi og psykoanalytisk teori; 9) Ungdomstid, bevegelse, psykologiske utviklingstemaer og transformasjon; 10) Adopsjon – mangler og traumer; 11) Anorexia nervosa – barn som ikke vil spise; 12) Selvskading – når noen skader seg selv med vilje; 13) Døden og tilbakevendende selvmordsproblematikk.

Forfatterne ønsker å bidra til å skape sammenheng mellom den indre og ytre verden for barnet. De gir gode og grundige eksempler på problemområdene de beskriver i boken. Når man skal forsøke å komme nærmere en forståelse av barnets indre opplevelse, gir nettopp disse eksemplene liv til stoffet. De reflekterer at forfatterne baserer sin skriving på egen erfaring, slik at de kan gi nære innblikk og gå i dybden, for eksempel om temaet adopsjon og selvmord. Her blir man sugd inn i alvoret – hvordan det er å være barn og ungdom med en slik problematikk.

Som leser merker man forskjellen når ikke et tema ikke er dekket med like inngående eksempler, for eksempel ADHD, som behandles relativt kort, og avsluttes uventet brått, uten at man her blir tatt med mer i dybden slik som ved de andre temaene. ADHD er jo et meget aktuelt tema i tiden. Ellers har ikke boken et eget kapittel om traumer – som er sentralt i tiden. Det kan kanskje sies å være en side ved andre temaer i boken, selv om noen vil savne at det er mer eksplisitt dekket.

For lesere som allerede er inne i psykoanalytisk teori og tenkning, gir boken en oppdatering og mange referanser til nyere litteratur på området. For andre kan det kanskje noen ganger virke som det er mange navn man forutsettes å ha en viss kjennskap til på forhånd. Det ville vært velkomment med litt mer bakgrunn for ideer og tenkning som er knyttet til nye navn.

Forfatterne formidler at psykoanalytisk teori tilbyr det de kaller et *tenkningsrom* for å bli kjent med sitt eget eller andres strev. Det kan være en hjelp når man skal forsøke å forstå barns indre liv og deres viktigste problemområder. Barn kan ofte fremstå som irrasjonelle, impulsstyrte og uforklarlige, og vi har lett for å prøve å forstå barn ut fra vårt eget ståsted, mener forfatterne. De gir forslag om intervensjoner i ulike kontekster, som for eksempel familien eller ulike pedagogiske situasjoner.

Det uforståelige barnet viser hvordan psykoanalysen kan være i dialog med og supplere andre rådende tilnærminger til barn og unge. Mye av det som presenteres, er vanlige tilstander som engstelse,

sinne og tristhet, som alle foreldre møter. I tillegg beskrives problematikk som ikke er like vanlig, som autisme, anoreksi, selvskading og tanker om å ta sitt liv.

Boken gir gode muligheter til å utvikle evnen til å se mer av barnets indre opplevelse. Den kan være en hjelp til å forstå mer av ”det uforståelige”, både for foreldre og de som arbeider helsefaglig med å hjelpe barn og ungdom.

Line Indrevoll Stänicke er psykologspesialist i klinisk arbeid med barn og unge og innen voksenpsykologi. Hun har lang behandlingserfaring med ungdom og unge voksne. Hun er PhD stipendiat ved Lovisenberg diakonale sykehus og Universitetet i Oslo, og forsker på ungdoms opplevelse av egen selvskade.

Anders Flækøy Landmark er psykologspesialist i klinisk arbeid med barn og unge. Han har lang erfaring med utredning og behandling av barn, ungdom og familier. Han arbeider på Bup-Vest ved Diakonhjemmet Sykehus i Oslo.

Referanse

Anders Flækøy Landmark og Line Indrevoll Stänicke
Det uforståelige barnet
Hertervig Forlag, Akademisk, 2017,
541 sider
ISBN/Varenummer: 9788282161602

Anne Grete Hersoug, Dr. Philos., Forsker ved Klinikken for psykisk helse og rusbehandling, Enhet voksenpsykiatri, Universitetet i Oslo.
Mellanrummets redaksjon, Oslo.

aghersoug@gmail.com